

Oponentský posudek na diplomovou práci Michala Hylla

„Sekuritizace a vnímání hrozeb v americké zahraniční politice (1989-2004)“

Předložená diplomová práce je pokusem o rozbor proměny bezpečnostní politiky USA po ukončení Studené války. Při svém výkladu diplomant vychází z vícesektorové teorie sekuritizace tak, jak byla rozpracována konstruktivistickými teoriemi mezinárodních vztahů, především pak Kodaňskou školou. Pojem sekuritizace má umožnit rozlišit, zda daná oblast zájmu je aktéry vnímána jako skutečné ohrožení přežití či nikoli. To, že je daný předmět nebo oblast zájmu sekuritizována, ale ještě nemusí znamenat, že je objektivně nezbytná pro zachování daného státu. Naopak, znamená spíše, že jsou zde aktéři, kteří vnímají daný problém, oblast zájmu atd. jako bezpečnostní ohrožení a mají schopnost jej efektivně sekuritizovat, tj. popsat jej a označit jako zásadní bezpečnostní problém. Adjektivum vícesektorová pak zde označuje to, že tato ohrožení nemají svůj původ pouze ve vojenské moci, jak se domnívaly některé tradiční školy TMV, ale i v jiných sektorech – politickém, ekonomickém, sociálním a enviromentálním.

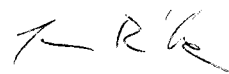
Sám autor charakterizuje zaměření své práce jako empirické, s menším důrazem na teorii a nenormativní (str. 5). Hyll si nicméně uvědomuje význam teoretických východisek pro celek své práce, a proto jejich objasnění věnuje první část diplomové práce. V této teoretické části nazvané „Terminologická ujasnění“ stručně seznamuje čtenáře s vývojem bezpečnostních studií, s pojmy sekuritizace, národního zájmu a hrozby. Klíčovým pro tuto část se jeví rozlišení na dva proudy v bezpečnostních studiích – na tradicionalisty, kteří ovlivněni realismem v jeho různých podobách trvají na dominantním postavení vojenské orientace disciplíny, a na rozšiřovatele, kteří, jak již jejich označení napovídá, usilují o rozšíření studia bezpečnosti i do dalších výše uvedených sektorů.

V druhé, analytické části se Hyll pokouší o rozbor klíčových oblastí zahraniční politiky USA po Studené válce. Kritériem klíčivosti dané oblasti jsou Hyllovi četnost a dlouhodobá přítomnost jednotlivých jevů v zahraničně politickém diskurzu USA. Za tyto klíčové oblasti, které dále stručně rozpracovává, považuje Hyll vztah USA k Rusku a Číně, šíření zbraní hromadného ničení, hegemónické postavení USA, krize v bývalé Jugoslávii a na Blízkém východě, hrozby terorismu, spolupráci v NATO a vybudování systému protiraketové obrany. Vzhledem k počtu témat a rozsahu diplomové práce je rozbor těchto klíčových oblastí velmi stručný a mám za to, že ne vždy se autorovi podařilo vyhnout určitým zjednodušením či opomenutím, která snižují jeho kvalitu.

Hyllova práce je srozumitelná, logicky správně strukturovaná, čtivá a její autor prokázal odpovídající znalost problematiky, přesto lze vznést několik výtek. Kromě výše uvedené, se nejvýznamnější výtkou týká časového vymezení práce na patnáct let mezi roky 1989 a 2004, respektive nepřítomnosti zdůvodnění tohoto vymezení. To, že začátek zkoumaného období představuje roku 1989 je vzhledem ke změně mezinárodní situace, kterou přinesl, evidentní. Z práce však není zřejmé, proč je omezena právě rokem 2004. Je tento výběr zcela arbitrární, nebo tento rok představuje z nějakého důvodu významný mezník podobný roku 1989, nebo autor neměl přístup k novějším materiálům, atd.?

I přes uvedené výtky práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci a nelze jinak než ji doporučit k obhajobě. Pro uvedené nedostatky navrhuji ohodnotit ji jako **velmi dobrou**.

V Praze 17. 9. 2007.

Mgr. Jan Bíba